

ROMEINEN

3:21-26

Paulus legt uit dat de gerechtigheid van God apart van de wet door geloof komt, en wat geloof, de heerlijkheid van God en de verzoening door Christus inhouden.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/romeinen/3-21-26

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Keerpunt in Paulus' betoog	2 min	4
2	De wet veroordeelt, maar rechtvaardigt niet	2 min	5
3	De geopenbaarde gerechtigheid van God	4 min	6
4	God spreekt schuldigen rechtvaardig vrij	2 min	8
5	De opbouw van de brief aan de Romeinen	4 min	8
6	Wet en Profeten getuigen van rechtvaardiging	2 min	10
7	Gerechtigheid door geloof in Christus	4 min	11
8	Trouw aan Christus is geen volmaaktheid	5 min	12
9	Reddend geloof blijkt uit werken	3 min	14
10	Jood en heiden hebben allen gezondigd	2 min	16
11	Gods heerlijkheid is niet de hemel	3 min	17
12	Geroepen tot Gods Koninkrijk	2 min	18
13	God verheerlijken door ons gedrag	2 min	20
14	Gods heerlijkheid als beeld van Christus	2 min	21

15	Door lijden groeien in Christus' beeld	3 min	22
16	God zien en volmaakt op Hem lijken	2 min	24
17	Nu al groeien naar Christusgelijkvormigheid	2 min	25
18	Om niet gerechtvaardigd door genade	2 min	26
19	Verlossing als betaalde prijs	3 min	27
20	Christus als verzoendeksel en offer	3 min	29
21	Verzoening en het stillen van Gods toorn	2 min	30
22	Vader en Zoon willen beiden redden	2 min	31
23	Gods liefde, toorn en rechtvaardigheid	3 min	32
24	Plaatsvervangende en het geheim van verzoening	4 min	33
	Om verder te lezen		35

1

Keerpunt in Paulus' betoog

Vorige keer zijn we gestopt voordat we klaar waren met hoofdstuk 3, en dat was enigszins bewust, want er is een goede kans dat de hoofdstukindeling hier ongelukkig gekozen is — het had anders gedaan moeten worden. Eigenlijk komt hoofdstuk 3, vers 20, uit op een logisch keerpunt in Paulus' betoog, en hoofdstuk 3, vers 21, waar wij beginnen, slaat een nieuwe richting in die doorloopt tot en met hoofdstuk 4. Het is dus duidelijk dat de plek waar hoofdstuk 4 is ingevoegd beter had gekund. Waarschijnlijk had hoofdstuk 3, vers 21, hoofdstuk 4, vers 1, moeten zijn, maar dat kunnen we nu niet meer veranderen. We moeten niet huilen om gemorste melk — of gemorste koffie, wat dat betreft — maar we kunnen wel opmerken dat we, wat de inhoud van het betoog betreft, echt op een punt zijn gekomen waar we dat niet meer kunnen veranderen. Dus we gaan naar een nieuw hoofdstuk op het moment dat we bij hoofdstuk 3, vers 21, zijn.

En natuurlijk heeft Paulus in de hoofdstukken 1 tot en met 3 het grootste deel van die ruimte gebruikt om erop te wijzen dat de Joden die denken dat het Jood-zijn op zichzelf al een teken van superioriteit is dat God erkent — grotendeels vanwege het kenmerk van de besnijdenis, dat hen onderscheidt van de heidenen — geloven dat de besnijdenis hen op zichzelf al in een andere klasse plaatst in Gods omgang met mensen. Paulus heeft drie hoofdstukken besteed aan het aantonen dat dat eigenlijk geen redelijke bewering is, want wie besneden is, gedraagt zich soms net zo goddeloos als wie niet besneden is. Aan de andere kant houden sommige mensen die niet besneden zijn, namelijk christenen uit de heidenen, de wet vanuit hun hart op een manier die beter is dan bij veel Joden die wel besneden zijn. Paulus' betoog is dus dat de besnijdenis voor God eigenlijk geen relevante kwestie is. Je mag besneden zijn of niet, maar je wordt niet beoordeeld op de vraag of je de wet gehoord hebt of ermee bent opgegroeid zoals de Jood, maar op de vraag of je een dader van de wet bent, of je gedrag overeenstemt met Gods maatstaven.

2

De wet veroordeelt, maar rechtvaardigt niet

En dus is hij in hoofdstuk 3, de verzen 19 en 20 — vooral vers 20 — tot de volgende conclusie gekomen:

Daarom zal uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Door de wet is immers kennis van zonde.

ROMEINEN 3:20

En ik heb, denk ik, genoemd dat "werken van de wet", bij Paulus, in dit specifieke type betoog, de ceremoniële werken betekent. Besnijdenis, het onderhouden van de spijswetten, de sabbat, en dat soort werken van de wet, in plaats van je onthouden van moord, overspel en diefstal — die werken van de wet. Paulus zou natuurlijk nooit de waarde van de morele maatstaven van de wet kleineren. Paulus bevestigde die altijd. Maar wat hij probeerde te ondermijnen, was het idee dat deze ceremoniële zaken, die alleen Joden deden en heidenen niet, op enige manier zouden meetellen voor het rechtvaardig-zijn van een mens voor God, of voor een betere positie bij God. De werken van de wet zijn hier, geloof ik, de bijzondere ceremoniële werken die de wet aan Israël voorschreef. Niemand wordt gerechtvaardigd doordat hij Israël is en deze bijzondere ceremonies verricht.

De wet geeft in feite alleen maar een scherper besef van zonde, en dat is het tegenovergestelde van jou rechtvaardigen. Ze veroordeelt je. Dus als je probeert gerechtvaardigd te worden door de wet, gebruik je de wet eigenlijk voor het verkeerde doel. Ze is er niet om jou te rechtvaardigen. Ze is er om te veroordelen, om zonde aan te wijzen, om te laten zien waar je verkeerd hebt gedaan. Ze is er niet om je leven te veranderen, hoewel ze wel een maatstaf geeft die beschrijft hoe je leven veranderd moet worden. De wet, vooral de morele wet, is een heel geldige maatstaf. Dat zou het doel moeten zijn, de lat waar je overheen moet komen, maar de wet biedt geen enkele manier om je te helpen over die lat te komen, en ze geeft je ook geen bemoediging dat je erover heen komt. En daarom is er een ander middel tot rechtvaardiging nodig. Dat is het punt waar het betoog zich wendt.

3

De geopenbaarde gerechtigheid van God

In hoofdstuk 3, vers 21, zegt Paulus:

Maar nu is zonder de wet gerechtigheid van God geopenbaard, waarvan door de Wet en de Profeten is getuigd: namelijk gerechtigheid van God door het geloof in Jezus Christus, tot allen en over allen die geloven, want er is geen onderscheid. Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus. Hem heeft God openlijk aangewezen als middel tot verzoening, door het geloof in Zijn bloed. Dit was om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen vanwege het voorbijgaan aan de zonden die eertijds hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God. Hij deed dit om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen nu in deze tijd, zodat Hijzelf rechtvaardig is én rechtvaardigt degene die uit het geloof in Jezus is.

ROMEINEN 3:21-26

Dit is eigenlijk een verdere uitwerking van wat hij aan het begin van zijn betoog, in hoofdstuk 1, al liet doorschemeren en waarmee hij ons prikkelde, want hij zei over het Evangelie, in hoofdstuk 1, vers 17:

Want de gerechtigheid van God wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof, zoals geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

ROMEINEN 1:17

Die "gerechtigheid van God die geopenbaard wordt" is waar hij hier in hoofdstuk 3:21 op terugkomt. Er is een gerechtigheid van God die geopenbaard wordt, los van de wet. En hij gaat verder uitleggen wat hij daarmee bedoelt.

En zoals ik al zei toen we die uitdrukking in een eerdere lezing behandelden: de gerechtigheid van God — daar zit dubbelzinnigheid in, want het kan de gerechtigheid betekenen die God beschrijft, Gods eigen karakter, Zijn eigen gerechtigheid, een beschrijving van wat voor God Hij is. Hij is een rechtvaardige God. En spreken over de gerechtigheid van God zou je kunnen vergelijken met spreken over de trouw van mijn vrouw. We hebben het dan over een karaktereigenschap van degene over wie gesproken wordt. Dus de uitdrukking gerechtigheid van God kan gewoon Gods eigen goedheid betekenen, Zijn eigen rechtvaardigheid, Zijn eigen juistheid. Aan de andere kant zijn er verzen, waaronder een aantal in het gedeelte dat we net gelezen hebben, die lijken te wijzen op het idee dat het een gerechtigheid is die van God uitgaat, die een gave van God is. Het is van God in die zin dat Hij de oorsprong, de bron en de gever ervan is. 'Van' kan 'vanuit' betekenen, en dit is hier een enigszins dubbelzinnige genitiefconstructie. Het kan de gerechtigheid betekenen die God beschrijft, of de gerechtigheid die van God naar ons toe komt, die we nu bezitten omdat Hij die voor ons heeft verschaft. We zijn nu rechtvaardig, maar niet uit onszelf. Wij hebben deze gerechtigheid niet voortgebracht. God heeft haar voortgebracht. God heeft haar ons toegerekend. Dus de uitdrukking gerechtigheid van God heeft in feite de mogelijkheid om beide te betekenen. En ik opperde dat dit gedeelte dat we net gelezen hebben, op beide wijst. Met andere woorden, het is niet het een óf het ander.

De gereformeerde theologie heeft zich doorgaans uitsluitend gericht op de gerechtigheid vanuit God. Het idee dat wijzelf niet erg rechtvaardig kunnen zijn, en dat waar Paulus het over heeft, is dat wij een toegerekende gerechtigheid ontvangen die van God komt, door het geloof. En ik geloof dat dat waar is. Ik geloof dat dat de betekenis van de uitdrukking is. Blijkbaar is dat de betekenis zoals Paulus de term gebruikt in de verzen 21 en 22, want hij spreekt daar over een gerechtigheid van God die:

op allen en aan allen die geloven Dus ik heb gerechtigheid ontvangen die van God is.

4

God spreekt schuldigen rechtvaardig vrij

Aan de andere kant gaat het in de verzen 25 en 26 over Hem die Zijn gerechtigheid aantoonst. Dat wil zeggen, dat Hij rechtvaardig was als rechter door mensen vrij te spreken die niet werkelijk onschuldig waren. En het Evangelie maakt het mogelijk dat er, als het ware, een gerechtigheid aan de beklaagde wordt toegerekend, een onverdiende gerechtigheid die van God komt, die een gave van God is. Dus het lijkt erop dat we in de verzen 20 en 21 zien dat de gerechtigheid van God lijkt te wijzen op die gerechtigheid die wij door het geloof hebben, terwijl de verzen 25 en 26 lijken te gaan over de gerechtigheid die God heeft in het rechtvaardigen van hen die in Jezus geloven.

God kan Zichzelf rechtvaardigen. Hij kan rechtvaardig zijn en dit doen. Een rechter die slechte mensen laat gaan, is gewoonlijk geen rechtvaardige of goede rechter. Rechters horen recht te doen. Zij horen misdadigers te straffen en onschuldige mensen vrij te spreken. Maar het punt hier is dat Paulus drie hoofdstukken heeft besteed aan het aantonen dat niemand werkelijk onschuldig is. En als God iemand gaat vrijspreken, zal Hij mensen moeten vrijspreken die niet onschuldig zijn. Dat is over het algemeen geen rechtvaardige handelwijze voor een rechter. Maar Paulus zegt dat God niettemin rechtvaardig is.

Dat wil zeggen, Hij kan degene zijn die vrijspreekt. Hij kan de rechter zijn die een vonnis van vrijspraak uitsprekt over hen die in Jezus geloven, zonder Zijn eigen integriteit, Zijn eigen gerechtigheid, in het geding te brengen. Hoe? Wel, daar gaat deze paragraaf over. En daar zit een diepte in die, geloof ik, later opnieuw zal worden uitgewerkt.

5

De opbouw van de brief aan de Romeinen

Ik heb je aan het begin, toen we het hadden over de indeling van de brief aan de Romeinen, verteld dat ik geloof dat Paulus' wezenlijke boodschap gegeven wordt in de hoofdstukken 1 tot en met 5. Ik denk dat dat in essentie het doel van zijn geschrift is. Hij heeft zijn boodschap samengevat in de hoofdstukken 1 tot en met 5. Maar vanaf

hoofdstuk 6 begint hij, geloof ik, terug te komen op punten die hij kort had aangestipt om de lijn van zijn betoog in de eerste vijf hoofdstukken vast te houden. Hij kon zich niet ophouden, zoals hij misschien wel had gewild, bij sommige punten die eigenlijk verdere uitwerking nodig hebben, dus is hij in de eerste vijf hoofdstukken snel voorbijgegaan aan bepaalde punten waar hij in de hoofdstukken zes tot en met elf op terugkomt en die hij daar verder uitwerkt.

We zouden het zelfs, als dit een modern boek was, zo kunnen zien dat het hoofdgedeelte van het boek de hoofdstukken 1 tot en met 5 zijn, en dat het daarna deze aanhangsels heeft — een aanhangsel over dit onderwerp dat ik noemde, een aanhangsel over dat onderwerp dat ik noemde. Dat is misschien een te grove vereenvoudiging van de indeling van het boek, maar zo neig ik ertoe te kijken naar wat we hier aantreffen. Zelfs hier, in het hoofddeel van zijn betoog, gaat hij ideeën introduceren die zwanger zijn van betekenis, zonder de baby volledig ter wereld te brengen. Dat wordt verderop, in een aantal van de latere hoofdstukken, verder uitgewerkt, wanneer hij op dit en andere onderwerpen terugkomt. Maar we hebben het hier samengevat, en omdat hij er later op terugkomt, en wij het boek al gelezen hebben — we hebben het laatste hoofdstuk al gelezen, we weten hoe het verloopt — zijn er zelfs nu al dingen die we kunnen opmerken over deze uitspraken die in dit gedeelte nog niet volledig zijn uitgewerkt.

Hij zegt:

de gerechtigheid van God, los van de wet, wordt nu geopenbaard Dit is dezelfde uitspraak als in hoofdstuk 1, vers 17, met dit verschil dat hij hier de woorden "apart from the law" toevoegt. Hij had ons in hoofdstuk 1, vers 17 al verteld dat de gerechtigheid van God geopenbaard wordt in het Evangelie. Nu herhaalt hij dat de gerechtigheid van God geopenbaard wordt, maar nu legt hij de nadruk op "apart from the law". Waarom? Omdat dat deel uitmaakt van een samenvatting van wat hij heeft gezegd: dat de Joden de wet hadden, maar dat die hen niet rechtvaardigde. Het maakte hen niet eens beter dan mensen die de wet niet hadden. De gerechtigheid van God is dus niet iets wat je krijgt doordat je de wet hebt. Er moet een gerechtigheid van God zijn die onafhankelijk is van de wet, want heidenen die de wet niet hebben, doen soms uit zichzelf wat de wet voorschrijft. De wet doet er niet toe. Ze levert geen werkelijke bijdrage aan de rechtvaardiging. Dus de gerechtigheid van God die geopenbaard wordt, wijst hij er nu op, is een gerechtigheid die onafhankelijk is van de wet. Je kunt

onder de wet staan of niet. Je kunt besneden zijn of onbesneden. Je kunt koosjer eten of niet koosjer eten. Het verandert niets. De gerechtigheid van God staat daar los van. Dat zijn zaken die er niet toe doen. Het zijn gebieden van persoonlijke vrijheid, zoals hij in hoofdstuk 14 zal aangeven wanneer hij op dat punt terugkomt. Maar deze gerechtigheid van God wordt geopenbaard, los van de wet, terwijl de Wet en de Profeten ervan getuigen.

6

Wet en Profeten getuigen van rechtvaardiging

Wanneer hij nu zegt dat de Wet en de Profeten ervan getuigen, wijst hij er opnieuw op dat hij niet ingaat tegen wat de Joden heilig achten. Hij is in de eerste drie hoofdstukken behoorlijk hard geweest voor de Joden. Ze zouden kunnen denken dat hij de wet heeft afgedaan, dat hij datgene wat voor de Jood heilig is, heeft weggezet als niets. Welnu, hij zegt niet dat het niets is. Hij zegt dat het niet niets is. Het was een getuige. De Wet en de Profeten waren waardevol als getuige van juist deze zaak.

Hij had, zoals we in hoofdstuk 1 vers 17 zagen, al aangegeven dat de gerechtigheid van God geopenbaard werd overeenkomstig een profeet die hij had aangehaald, Habakuk, hoofdstuk twee, vers vier:

Zie, zijn ziel is hoogmoedig, niet oprecht in hem, maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.

HABAKUK 2:4

En voor het einde van hoofdstuk 4 gaat hij citeren uit de Wet en uit de Psalmen om diezelfde opvatting te onderbouwen. De Wet, de Profeten en de Psalmen waren de drie delen van de Tenach, het Oude Testament zoals wij het noemen, de Joodse Bijbel. En Paulus kiest voorbeelden uit de Wet, dat zal uit Genesis zijn, uit de Profeten, dat was Habakuk, en uit de Psalmen, dat zal Psalm 32 zijn, die hij in hoofdstuk 4 gaat aanhalen.

Hij zegt dus dat deze gerechtigheid van God, hoewel die los staat van de wet — het mag op je overkomen alsof we de wet afbreken, maar zoals Jezus zei:

Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen; Ik ben niet gekomen om die af te schaffen, maar te vervullen.

MATTHEÛS 5:17

Er werd van getuigd, het werd verwacht, het werd voorspeld. Wat ik zeg is in feite anders dan wat jullie Joden gewend zijn te horen over het belang van de wet. Maar ik doe niets af van dat belang. Ik vertel je alleen waarvoor de wet er was. Ze was er niet om je te rechtvaardigen. Ze was er niet om te garanderen dat je een beter mens zou zijn dan anderen. Ze was er om je te vertellen dat je dat zou moeten zijn, maar ze maakte je niet zo. De wet rechtvaardigt niet, maar ze getuigt er wel van. Ze getuigt van een rechtvaardiging die God altijd al heeft gehad en gekend.

7

Gerechtigheid door geloof in Christus

In dit specifieke vers lijkt de gerechtigheid van God te verwijzen naar de toegerekende gerechtigheid door geloof, omdat hij spreekt over een gerechtigheid los van de wet. En dat lijkt zich te richten op mensen die rechtvaardig zijn zonder de wet te houden. De gerechtigheid die wij bezitten, houdt dus geen verband met het houden van de wet. Ze houdt verband met iets anders, wat hij in vers 22 aanduidt als

namelijk gerechtigheid van God door het geloof in Jezus Christus, tot allen en over allen die geloven, want er is geen onderscheid.

ROMEINEN 3:22

Dat wil zeggen: niet door het houden van de wet, maar door het geloven in Christus.

En nogmaals, we moeten terugkomen op de vraag wat geloof is, want dat is al eerder genoemd, in hoofdstuk 1. We komen er nu op terug en beseffen dat geloof werkelijk de kern van de zaak is. Maar wat is geloof? Pistis. Wat is het? Het is meer dan alleen iets geloven. Het is zelfs meer dan alleen iemand vertrouwen. Het is een relationele band tussen jezelf en een ander, in dit geval Christus, die verbondsmatig wordt bepaald

door wederzijds vertrouwen en trouw. Wij vertrouwen Christus omdat Hij overduidelijk trouw is, maar ons geloof — onthoud dat het woord *pistis* ook vertaald kan worden met trouw. Het werd zo vertaald in hoofdstuk 3, vers 3. Gods trouw wordt genoemd in Romeinen 3:3, en dat is ook het woord *pistis*. En zelfs in Habakuk 2:4, dat Paulus aanhaalt als — in Habakuk betekent het in het Hebreeuws trouw. Het waren de vertalers van de Septuaginta die het woord *pistis* kozen om Habakuk 2:4 te vertalen, en zij vertaalden daarmee een Hebreeuws woord dat trouw betekende. Het is dus heel duidelijk dat de vertalers van de Septuaginta, die zeer vaardig waren in het Grieks en het Hebreeuws, wisten dat *pistis* deze betekenis van trouw met zich meedroeg. Daarom kozen ze dat woord om het woord trouw uit Habakuk te vertalen.

We denken bij geloof meestal alleen aan iets geloven, maar trouw zijn eraan maakt ook deel uit van wat in het woord besloten ligt. Ik noemde ook dat dit zelfs te vinden is in wat ouder Engels taalgebruik, in juridische termen, zoals de uitdrukking 'te goeder trouw' -- in het Engels 'in good faith'. Ik heb deze belofte te goeder trouw gedaan. En te goeder trouw betekent niet dat ik geloofde, het betekent dat ik jou reden gaf om mij te geloven. Ik was trouw, ik was eerlijk. Geloof is dus een veel rijker woord, zelfs al in dat oudere Engelse taalgebruik. Het is in bepaalde theologische systemen uitgehold tot het alleen nog betekent: geloof in Jezus, zeg een zondaarsgebed, neem de Heere aan in je hart, en je bent binnen. Terwijl het woord in werkelijkheid, zelfs in het Engels, en nog veel meer in het Grieks, en nog veel meer in het Hebreeuws van Habakuk, de diepgaande betekenis van trouw in zich had -- trouw naast geloof. Je wordt niet behouden door alleen iets te geloven. Je wordt behouden doordat je een relatie te goeder trouw aangaat met de trouwe God. Jij vertrouwt Hem en Hij vertrouwt jou. Net als bij man en vrouw. Dat is wat een verbond vereist: wederzijds vertrouwen, en wederzijds vertrouwen vereist wederzijdse betrouwbaarheid.

8

Trouw aan Christus is geen volmaaktheid

Nogmaals, zoals ik eerder al aangaf -- en ik heb altijd het gevoel dat ik dit moet zeggen, omdat mensen het zo vaak verkeerd begrijpen -- zeggen dat je trouw moet zijn aan God is niet hetzelfde als zeggen dat je volmaakt moet zijn. Het betekent niet dat je geen menselijke zwakheid mag hebben, en Paulus gaat daar in Romeinen 7 natuurlijk op in. Maar wat het betekent, is dat jouw toewijding aan Christus standvastig is -- dat Hij op

je kan rekenen, dat je morgen ook nog aan Hem toegewijd zult zijn, en de dag daarna, en over tien jaar, en over vijftig jaar. Wanneer God naar je kijkt, zal Hij iemand zien die nog steeds toegewijd is. Toegewijd, ja. Wat je presteert, tja, hopelijk beter over vijftig jaar dan nu, maar waarschijnlijk nooit volmaakt. Het gaat niet om volmaakte gehoorzaamheid, het gaat om trouw -- dat betekent: ik ben nog steeds toegewijd aan mijn vrouw, ook al ben ik geen volmaakte echtgenoot. Ik ben nog steeds toegewijd. Ik ben trouw aan mijn geloften. En trouw zijn aan God maakt deel uit van die relatie waarin God als het ware zegt: oké, Ik zie dat je geloof hebt, pistis, trouw. Je hebt deze toewijding aan Mij, waarbij je Mij vertrouwt, en je bent van plan Mij trouw te zijn. Je bent van plan om voor je hele leven in deze relatie te blijven. Je bent nu van Mij. Ik ga je daarom gewoon als rechtvaardig beschouwen, omdat dat voor Mij meer betekent dan bijna alles anders.

Wanneer je de beoordeling van de verschillende koningen van Israël en Juda in het Oude Testament leest, zie je dat alle koningen van Israël slecht waren, maar dat sommige koningen van Juda goed werden genoemd. Zij waren trouw. Zij volgden God zoals hun vader David had gedaan. En anderen kregen een slechte beoordeling omdat zij de Heere niet volgden zoals David had gedaan. Het interessante is dat de trouwe koningen die een goede lofrede kregen, niet allemaal goed waren. Zelfs David was niet helemaal goed. We weten dat David werkelijk slechte dingen heeft gedaan. Hizkia maakte een ernstige fout. Josia maakte een ernstige fout. Dit zijn enkele van de beste koningen die Israël heeft gehad, en zij worden herinnerd als goed. God zag hen als trouw, ook al deden zij verkeerde dingen. Waarom? Zij werden beoordeeld op basis van de vraag of zij afgoderij toelieten of niet. Waarom? Omdat afgoderij onder Gods volk overspel is tegen het huwelijk. Niemand is een volmaakte man of vrouw, maar het is voor niemand onmogelijk om trouw te zijn aan zijn man of haar vrouw. Voor Israël zou het aanbidden van afgoden ontrouw aan God betekenen. Bezwijken voor verzoeking was niet goed, en het had vaak vreselijke gevolgen, maar het was niet hetzelfde als ontrouw zijn aan God.

Wij zouden zomaar aannemen: elke keer dat ik faal, God, ben ik ontrouw geweest. Elke keer dat ik uitglijd en val, ben ik ontrouw geweest. God kan mij nooit vertrouwen. Hoe kan ik zelfs maar weten dat ik behouden ben, want ik blijf maar fouten maken? Dat is niet de kwestie. Het is wel een kwestie, maar niet de bepalende kwestie. Wat bepaalt of je een christen bent of niet, of je gerechtvaardigd bent en in Gods gezin en in Christus bent, is of je die toewijding aan Christus hebt die je niet hebt losgelaten en niet zult

loslaten. Je verlaat Hem niet voor een ander. Je bent een Israëlitische koning die sommige dingen verkeerd doet, maar die geen afgoderij toelaat -- die God en het verbond niet verlaat voor een andere god. En zo denkt God blijkbaar.

Dit alles wordt niet vaak naar voren gebracht wanneer ons wordt verteld dat we gerechtvaardigd worden door geloof. Maar we worden gerechtvaardigd door pistis, geloof en trouw, die beide zijden van dezelfde munt zijn. En die ene munt is eenvoudigweg betrokkenheid bij een relatie die gekenmerkt wordt door wederzijds vertrouwen. God moet, in zeker opzicht, je geloven wanneer je zegt dat je Hem volgt en dat je aan Hem toegewijd bent. Als Hij je niet gelooft, als Hij je niet kan geloven, ben je geen christen. Als je geloofwaardig bent, als Hij zegt: Ik heb dat getuigenis gehoord, Ik heb die belofte gehoord die je deed toen je gedoopt werd, Ik heb dat gehoord en Ik geloof je, Ik vertrouw je en jij vertrouwt Mij -- dan hebben we een relatie, dan zijn we in een verbond.

En dat is wat ik geloof — als we dit woord 'geloof' zouden uitpakken zoals Paulus het begreep als Jood, en zelfs zoals de Griekse taal zelf die connotaties met zich mee zou dragen, geloof ik, dan is dit, wanneer hij zegt dat dit een gerechtigheid is die God schenkt aan hen, die komt door geloof, of pistis — deze relatie, deze trouwe relatie met God, met Christus. Vers 22 zegt:

9

Reddend geloof blijkt uit werken

aan allen en op allen De oudere handschriften, denk ik, laten het woord 'on all' weg, dus als je een nieuwere vertaling hebt, staat dat er misschien niet in. Maar er staat:

aan allen en op allen die geloven Dus ik geloof in Jezus en daarom ben ik behouden. Wel, wat geloof je eigenlijk over Jezus? Iedereen gelooft in Jezus, behalve een heel klein aantal mensen dat in een soort mythe gelooft — dat Jezus een soort mythe was, geleend van Egyptische of Parthische religies, en dat Jezus slechts een samenraapsel is van trekken van de goden van deze heidenen. Een heel klein percentage van de mensen heeft zo'n belachelijk standpunt. Er is geen serieuze historicus op de hele planeet die eraan twijfelt dat Jezus heeft bestaan. En in een land als het onze geloven de meeste mensen niet alleen dat Hij bestaan heeft, maar ook dat Hij bijzonder was, misschien zelfs van God. Ze zouden zelfs zo ver kunnen gaan om te zeggen dat Hij de Zoon van

God was. Ze zouden zelfs alle dingen over Hem kunnen zeggen die christenen zeggen, en op een bepaald niveau zouden ze kunnen geloven dat die dingen waar zijn, maar dat is nog geen geloven zelf. Geloven is de uitoefening van geloof. Het is Hem vertrouwen en betrouwbaar zijn tegenover Hem. Dat is wat geloven in deze tekst inhoudt, want hij gebruikt de uitdrukking 'wie geloven' om te beschrijven wie geloof hebben. Er is meer nodig dan alleen verstandelijke instemming met de feiten en zeggen: ik geloof. Wel, wil je weten wat je gelooft? Je gelooft wat je doet — dat wil zeggen, wat je doet zal laten zien wat je gelooft. Stel dat ik je vertelde dat er hier onder deze tafel een bom ligt, klaar om over ongeveer vijf minuten af te gaan. Geloof je me? Als je zei: 'Ja, dat geloof ik,' dan zou ik aan wat je doet, aan je gedrag, kunnen zien of je dat echt geloofde. Als je zei: 'Ja, ik geloof je,' en dan gewoon doorging met je bezigheden, zonder er acht op te slaan, dan zou ik zeggen dat je me niet gelooft. Praten over geloven is één ding; wat je gelooft zal actie voortbrengen.

Want zoals het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder de werken dood.

JAKOBUS 2:26

Jakobus zei:

Jij zegt dat je geloof hebt en ik heb werken. Laat mij je geloof zien zonder je werken, en ik zal je mijn geloof laten zien door mijn werken.

JAKOBUS 2:18

Geloof is hier dus niet slechts geloven. Zoals Paulus elders zegt, in Galaten 5:6, is het

In Christus Jezus heeft namelijk niet het besneden zijn enige kracht, en ook niet het onbesneden zijn, maar het geloof, dat door de liefde werkzaam is.

GALATEN 5:6

We hebben liefde voor God, en dat motiveert ons om op bepaalde manieren te werken, om dingen te doen die overeenstemmen met die liefde voor God. En het is het geloof dat we in God hebben dat die werken van liefde voortbrengt. Dus heel duidelijk brengt geloof een bepaald soort gedrag voort. Paulus kende geen enkel reddend geloof dat dat niet deed, en Jakobus kende duidelijk ook geen enkel reddend geloof dat dat niet deed. Vanzelfsprekend.

10

Jood en heiden hebben allen gezondigd

Nu staat er:

namelijk gerechtigheid van God door het geloof in Jezus Christus, tot allen en over allen die geloven, want er is geen onderscheid. Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God,

ROMEINEN 3:22-23

-- vers 23, of eigenlijk het einde van vers 22, maar de zin loopt door in vers 23:

want er is geen verschil, want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God. Er is hier nu geen verschil, gezien wat eraan voorafgegaan is. Hij maakt het heel duidelijk: er is geen verschil tussen een Jood en een heiden. Hij vergelijkt twee verschillende dingen en zegt dat er geen verschil is; ze zijn eigenlijk hetzelfde. Er is geen verschil tussen Jood en heiden, en dat was voor een Jood zeker tegen alle intuïtie in. De Joden dachten beslist dat er een enorm verschil was tussen een besneden persoon die kosher leefde aan de ene kant, en een heiden die niets van dat alles was, die uit het heidendom kwam en nu misschien in zekere zin een gelovige in de Joodse Messias was, maar nog steeds niet kosher leefde, nog steeds onbesneden was, en nog steeds alle dingen had die Joden walgelijk vonden aan heidenen. En hij zegt: nee -- het lijkt jou alsof er een verschil is, maar ik heb net door de afgelopen drie hoofdstukken heen uitgelegd dat er geen verschil is. Allen hebben gezondigd, Jood en heiden, en zijn tekortgeschoten aan de heerlijkheid van God.

Nu zijn we zo vertrouwd met dat vers -- als je al lang genoeg christen bent, is het een van de verzen die je uit je hoofd kent, misschien zelfs zonder dat je er moeite voor hebt gedaan. We horen het zo vaak dat het gewoon standaard in je hoofd zit. Wanneer een vers zo vertrouwd wordt, bestaat altijd het gevaar dat we niet eens meer nadenken over de woorden. We denken dat we weten wat het zegt. Elke keer dat we het hoorden aanhalen, werd het aangehaald om een bepaald punt te maken, en wanneer we het vers horen, horen we dat punt. Het is als een geconditioneerde reactie -- dit is de manier waarop Paulus de vier geestelijke wetten begint, dit is de manier waarop Paulus de Romeinenweg begint, dit is de manier waarop Paulus mensen vertelt hoe ze naar de hemel kunnen gaan.

11

Gods heerlijkheid is niet de hemel

Het kan een verrassing voor ons zijn, de eerste keer dat we echt over dit vers nadenken, dat hij niet zegt dat allen gezondigd hebben en tekortgeschoten zijn aan een hemelse bestemming. Christenen denken maar zelden na over wat de uitdrukking 'heerlijkheid van God' betekent. Ze beschouwen hemel en heerlijkheid bijna als hetzelfde -- 'Ach, hij is gestorven, hij is naar de heerlijkheid gegaan.' Bedoel je daarmee de hemel? Ik neem aan van wel. Je gebruikt heerlijkheid dan als synoniem voor hemel, toch? En hoe is dat Bijbels te verantwoorden? Het woord heerlijkheid is geen synoniem voor hemel. Waar we tekortgeschoten zijn, is niet per se ons recht om naar de hemel te gaan. Dat speelt wel mee -- dat is in zekere zin een secundair gevolg.

Waarom zou Paulus het zo zeggen? Waarom zegt hij niet dat allen gezondigd hebben en de hemel hebben gemist? Nu, sommige mensen nemen gewoon aan dat hij dat wél zegt, dat heerlijkheid hemel betekent. Maar heerlijkheid verwijst in de Bijbel nooit naar de hemel. Ik heb de term nog nooit in een tekst gevonden waarin de hemel heerlijkheid genoemd werd. Nu is er wel een heerlijk Koninkrijk, er is verheerlijking van ons lichaam bij de opstanding, en dat spreekt natuurlijk wél van een eschatologische heerlijkheid. En in 1 Thessalonicenzen heeft Paulus het erover dat we tot heerlijkheid geroepen zijn, en we zouden ten onrechte kunnen denken dat hij daarmee bedoelt dat we tot de hemel geroepen zijn. Ik geloof zelf wel dat we tot de hemel geroepen zijn, maar dat is niet wat ik denk dat hij hier zegt.

In 1 Thessalonicenzen 2, vers 12 zegt Paulus:

Wij riepen u ertoe op waardig te wandelen voor God, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid.

1 THESSALONICENZEN 2:12

Oké -- God roept ons tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid. Let er eens op: Koninkrijk en heerlijkheid zijn allebei termen waarvan christenen doorgaans gewoon aannemen dat ze hemel betekenen. Het Koninkrijk van God -- dat zal wel de hemel zijn, denk je dan. Heerlijkheid -- dat zal ook wel de hemel zijn. Maar natuurlijk, wanneer je werkelijk moeite doet om te achterhalen wat deze woorden betekenen aan de hand van hun daadwerkelijke gebruik in de Schrift, ontdek je dat het Koninkrijk van God op geen enkele manier een synoniem is voor hemel, en heerlijkheid is dat evenmin. Het kan best zijn dat je, wanneer je sterft en naar de hemel gaat, blijft deelnemen aan het Koninkrijk en aan de heerlijkheid, maar het gaat hier niet speciaal om bestemmingen na de dood -- het gaat erom waartoe God ons in dit leven geroepen heeft. We zijn geroepen tot heerlijkheid. Petrus zegt hetzelfde in 1 Petrus 5:10. Hij zegt:

De God nu van alle genade, Die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, Hij Zelf moge u — na een korte tijd van lijden — toerusten, bevestigen, versterken en funderen.

1 PETRUS 5:10

12

Geroepen tot Gods Koninkrijk

God heeft ons dus geroepen tot heerlijkheid. Wat is de christelijke roeping? Welnu, als heerlijkheid hemel betekent, dan zijn we geroepen om naar de hemel te gaan, en dan is het gewoon: richt je daarop, zet je schrap en probeer trouw te blijven tot je sterft -- dan bereik je je roeping. Maar de Bijbel is heel duidelijk. Toen Jezus zei:

en Hij zei: De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u en geloof het Evangelie.

MARKUS 1:15

en mensen opriep om deel te worden van Zijn Koninkrijk, bedoelde Hij niet: kom snel en sterf, zodat je naar de hemel kunt gaan. Hij had het over deelname aan een beweging geleid door een Koning -- Hem. En dat was een koninkrijk. Elke beweging die een koning als hoofd heeft en onderdanen die hem volgen, is een koninkrijk. En Jezus zei:

En toen Hem door de Farizeeën gevraagd werd, wanneer het Koninkrijk van God zou komen, antwoordde Hij hun en zei: Het Koninkrijk van God komt niet op waarneembare wijze. En men zal niet zeggen: Zie hier of zie daar, want, zie, het Koninkrijk van God is binnen in u.

LUKAS 17:20-21

Het Koninkrijk van God is dus een beweging die begon toen Jezus hier was, en waarin elke christen geboren moet worden.

je kunt het koninkrijk van God niet binnengaan als je niet opnieuw geboren wordt Maar het Koninkrijk van God binnengaan slaat niet op sterven en naar de hemel gaan. Het slaat op het aanvaarden van Christus als je Koning, het overdragen van je trouw vanuit het koninkrijk van de duisternis. Zo staat er in Kolossenzen 1:13:

Hij heeft ons getrokken uit de macht van de duisternis en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde.

KOLOSSENZEN 1:13

Dit is al gebeurd. Het staat in de verleden tijd. God heeft ons daar waar Hij ons aantrof, onder de macht van de duisternis, weggenomen en overgebracht naar een andere werkelijkheid, het Koninkrijk van God. Daartoe zijn we geroepen. We zijn geroepen om Jezus onze Koning te laten zijn -- dat is eigenlijk wat het betekent.

13

God verheerlijken door ons gedrag

Maar wat betekent heerlijkheid? We zijn geroepen tot heerlijkheid. Welnu, Paulus zegt dat dat is waarin we tekortschieten wanneer we zondigen. Wanneer we zondigen, schieten we tekort aan de heerlijkheid van God. Wat hierachter zit, geloof ik, is dat God in ons verheerlijkt moet worden. Ons leven hoort God te verheerlijken. En de Bijbel suggereert geenszins dat dit alleen in de hemel zou moeten gebeuren. Jezus zei in Mattheüs 5, in de Bergrede, Hij zei:

Laat uw licht zo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken zien en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.

MATTHEÛS 5:16

Met andere woorden, jouw gedrag nu hoort te resulteren in Gods heerlijkheid. Nu geloof ik dat God verheerlijkt wordt in mijn leven. Dit is het doel. Dit is de roeping. God werd niet verheerlijkt in mijn leven van zelfzucht en zonde. Maar Hij kan verheerlijkt worden in een leven van gehoorzaamheid en goede werken en gerechtigheid en Christusgelijkvormigheid. Het punt hier is dat ons gedrag God heerlijkheid hoort te brengen. Zondigen doet dat niet. Zondigen is de verkeerde soort gedrag en het verheerlijkt God niet. Maar het doen van rechtvaardige dingen verheerlijkt God. Allen hebben gezondigd en zijn tekortgeschoten in hun plicht om God te verheerlijken. De heerlijkheid van God is het doel van de christen.

Bedenk dat Paulus in 1 Korinthe 10:31 zei:

Of u dus eet of drinkt of iets anders doet, doe alles tot eer van God.

1 KORINTHE 10:31

Dat betekent dat wanneer je besluit om iets te doen — zelfs de meest alledaagse dingen, zoals eten, wat je meerdere keren per dag doet — jouw motief voor alles wat je doet, zelfs voor zulke dingen, bepaald zou moeten worden door je zorg om God te verheerlijken. Nu had hij het in die context natuurlijk over de vraag of je wel of niet kiest om vlees te eten dat aan afgoden geofferd is. Als je dat in bepaalde situaties doet,

kan dat je broeder doen struikelen, en dat verheerlijkt God niet. Zeker moet je bij je beslissingen over of je wel of niet eet en wat je eet, en bij elke andere beslissing in je leven, jezelf afvragen: gaat dit het doel van Gods heerlijkheid dienen? Zal God verheerlijkt worden?

14

Gods heerlijkheid als beeld van Christus

Nu wordt er in de Schrift over de heerlijkheid van God gesproken als iets dat in Jezus gezien werd. Johannes 1:14 zegt:

En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.

JOHANNES 1:14

We hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd. In Hebreeën 1:3 staat dat:

Hij , Die de afstraling van Gods heerlijkheid is en de afdruk van Zijn zelfstandigheid, Die alle dingen draagt door Zijn krachtig woord, heeft, nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand had gebracht, Zich gezet aan de rechter hand van de Majesteit in de hoogste hemelen .

HEBREEËN 1:3

Hebreeën 1:3:

Christus is de heldere glans van Gods heerlijkheid, het uitgedrukte beeld van zijn wezen Interessant is dat Paulus in 1 Korinthe — ik denk dat het hoofdstuk 11 moet zijn — zegt:

Een man moet het hoofd namelijk niet bedekken, omdat hij het beeld en de heerlijkheid van God is. De vrouw is echter de heerlijkheid van de man.

1 KORINTHE 11:7

Maar hij gebruikt de woorden heerlijkheid en beeld als heel nauw uitwisselbare termen. Dus wanneer we 2 Korinthe 3 vers 18 lezen, zegt Paulus:

Wij allen nu, die met onbedekt gezicht de heerlijkheid van de Heere als in een spiegel aanschouwen, worden van gedaante veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals dit door de Geest van de Heere bewerkt wordt.

2 KORINTHE 3:18

Wat aanschouw ik? De heerlijkheid. Dat is het beeld waarin ik verander, van heerlijkheid tot heerlijkheid. De heerlijkheid van God is in het schrijven van Paulus vaak in wezen een synoniem voor het gelijk zijn aan Christus, het dragen van het beeld van Christus. Adam was het beeld en de heerlijkheid van God. Hij droeg het beeld en daarmee de heerlijkheid van God. Beeld en heerlijkheid. Op God lijken verheerlijkt God. Op Christus lijken verheerlijkt Christus. En we worden veranderd terwijl we Christus aanschouwen. We worden veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid. Ik neem aan dat dat betekent van de ene mate naar de andere mate van gelijkenis met Christus, naarmate we groeien.

15

Door lijden groeien in Christus' beeld

2 Korinthe 4 vertelt ons dat:

Want onze lichte verdrukking, die van korte duur is, brengt in ons een allesovertreffend eeuwig gewicht van heerlijkheid teweeg.

2 KORINTHE 4:17

Dit is 2 Korinthe 4:17. Onze verdrukkingen bewerken iets voor ons. Wat is het? Ze bewerken heerlijkheid in ons. Romeinen 8:18 zijn we nog niet toe aan, maar Paulus zal zeggen:

Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden.

ROMEINEN 8:18

Je ziet, er gebeurt iets in ons. We worden meer als Christus. Dat is de heerlijkheid van God.

mijn lieve kinderen, van wie ik opnieuw in barensnood ben totdat Christus gestalte in u krijgt.

GALATEN 4:19

zoals hij zegt in Galaten 4:19. Er is dus een verandering van heerlijkheid tot heerlijkheid, naar dat beeld, en dat is de norm voor het christelijke leven. Adam was al in het beeld en de heerlijkheid van God, maar hij verloor dat door de zonde. Hij hield op God gelijk te zijn. Hij werd zijn eigen opstandige alleenheerser. Hij regeerde zichzelf, en hij verloor in wezen die heerlijkheid waarmee hij geschapen was.

En wij zijn geroepen tot heerlijkheid. God heeft ons geroepen tot eeuwige heerlijkheid, wat betekent dat Hij ons geroepen heeft om als Jezus te worden. En ons leven brengt God heerlijkheid wanneer we goede werken doen. Je ziet, God verheerlijken betekent dat ik wil dat alles wat ik doe, God er beter uit laat zien in de ogen van de wereld. Als ik probeer mezelf te verheerlijken, betekent dat dat ik probeer mezelf er beter uit te laten zien in de ogen van de wereld. Ik wil dat ze goed over mij denken. Ik probeer eer voor mezelf te krijgen. Ik probeer mezelf te verheerlijken. Ik ben iemand die alle eer naar

zichzelf toe trekt. Ik probeer aandacht en lof en respect voor mezelf te krijgen. Als ik nu hetzelfde doe voor God, als ik God probeer te verheerlijken, betekent dat dat ik ervoor probeer te zorgen dat Hij het juiste respect en de juiste eer krijgt, en dergelijke.

Dat God ons gemaakt heeft tot Zijn eer, staat volgens mij in Jesaja 43:7, als ik me niet vergis. Maar het punt is: waar de mens in tekortgeschoten is, is niet simpelweg het hebben van een kaartje naar de hemel wanneer hij sterft. Waar hij in tekortgeschoten is, is een veel opwindender bestemming dan dat zelfs. Ik bedoel, sommige mensen vinden de hemel niet zo opwindend. Ze denken gewoon dat het beter is dan het alternatief. Er zijn heel wat mensen die er stiekem van overtuigd zijn dat ze zich in de hemel zullen vervelen. Eerlijk gezegd heb ik dat al vaak gehoord. Dat komt soms doordat ze de hemel zien als een plek waar je op een wolk zit en harp speelt, en dat wordt op den duur wel saai, zeker na de eerste vier miljard jaar, en er komt nog veel meer aan — tenzij je de hele tijd nieuwe liedjes leert en je echt een voorliefde hebt voor harpmuziek, wat ik op dit moment niet bepaald heb. Maar geen wonder dat ze denken dat de hemel saai gaat worden.

16

God zien en volmaakt op Hem lijken

Maar zelfs als ze het niet in zulke platte termen zien als harp spelen op een wolk, toch — wat als we Openbaring 5 nemen, waar we voortdurend, tot in eeuwigheid, plat op ons gezicht liggen om God te aanbidden? Dat zou toch ook saai kunnen worden voor iemand die niet erg veel van God houdt? Ja. Kijk, het punt is dat de hemel op zichzelf niet echt opwindend is, tenzij er iets aan de hemel is dat aantrekkelijk is. En dat zou God zijn. Als je van God houdt, is bij God zijn niet iets waarvan je zegt: nou, ik weet niet of ik daar wel gelukkig zal zijn. Wanneer je verliefd bent op iemand, is de gedachte om altijd bij diegene te zijn en er nooit meer mee te hoeven stoppen, eigenlijk de meest vervullende gedachte ter wereld. Maar het meest opwindende eraan is niet dat we gewoon bij Hem zullen zijn, maar dat we op Hem zullen lijken.

Er staat in 1 Johannes hoofdstuk 3:

Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is.

1 JOHANNES 3:2

Op dit moment zien we Hem niet precies zoals Hij is, omdat we Hem niet van aangezicht tot aangezicht kunnen zien. We zien

Wij allen nu, die met onbedekt gezicht de heerlijkheid van de Heere als in een spiegel aanschouwen, worden van gedaante veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals dit door de Geest van de Heere bewerkt wordt.

2 KORINTHE 3:18

Maar dan zullen we werkelijk op Hem lijken, omdat we Hem zullen zien zoals Hij is. Dat is het punt. Ik zal Hem zien en ik zal veranderd worden, verheerlijkt, helemaal gelijk aan Hem gemaakt.

17

Nu al groeien naar Christusgelijkvormigheid

Maar dat is eschatologisch, dat is na dit leven. Maar we blijven niet gewoon hier zitten en zeggen: nou, ik kan niet wachten tot dat gebeurt. We horen daar juist naartoe te groeien. We hoeven niet gewoon plotseling veranderd te worden wanneer we sterven. We horen God te verheerlijken, de heerlijkheid van God te dragen in onze daden, in ons leven, en steeds meer op Jezus te gaan lijken.

Er staat in Spreuken hoofdstuk 4:

maar het pad van rechtvaardigen is als een schijnend licht, dat gaandeweg helderder gaat schijnen tot het volledig dag is geworden.

SPREUKEN 4:18

De volmaakte dag is wanneer we volmaakt op Jezus zullen lijken. De volle dag, wanneer de zon in haar volle kracht schijnt. Ondertussen breekt de dag aan en wordt ons pad steeds lichter. We worden steeds meer als Christus, als het gaat zoals het hoort. Dit is het doel van de christen.

Paulus wist dit. Paulus heeft het bij verschillende gelegenheden gezegd, en hier zinspeelt hij erop. Allen hebben gezondigd en zijn tekortgeschoten in wat ze horen te zijn. Wat is dat? Mensen die God verheerlijken. Wij schieten tekort in het verheerlijken van God. We zijn tekortgeschoten aan de heerlijkheid van God in ons leven. We lijken niet zoveel op Jezus als we zouden moeten. Adam deed dat wel, maar hij faalde. En hij verloor het. De zonde heeft de heerlijkheid van God in ons vertroebeld, verduisterd of beschadigd. Zodat God nu niet altijd in ons verheerlijkt wordt. Maar dat is wel het doel. En het evangelie roept ons daar zeker toe op. Allen hebben gefaald. De Joden hebben gefaald. Zij hadden de wet, maar ze handelen nog steeds niet als Christus. Jezus doden is nauwelijks Christusgelijk handelen. En dus zegt hij: we hebben gefaald, we hebben gezondigd, we zijn tekortgeschoten, maar daar houdt de zin niet mee op.

18

Om niet gerechtvaardigd door genade

In vers 24:

en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus.

ROMEINEN 3:24

Met andere woorden, door in vers 23 te zeggen dat we allemaal gezondigd hebben, wil hij daar niet lang bij stilstaan. Hij wil zeggen: dit hebben we vastgesteld, dat is ons uitgangspunt voor wat ik nu ga zeggen. Ja, we hebben allemaal gezondigd. We hebben genoeg tijd besteed aan het bewijzen van dat punt. Wat je nu moet begrijpen, is dat er ondanks dat feit rechtvaardiging is. We worden om niet gerechtvaardigd. We hoeven het niet te kopen. Het is een geschenk. Om niet, door Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is.

Paulus heeft eerder gezegd dat we door het geloof gerechtvaardigd worden, en nu zegt hij dat we door genade gerechtvaardigd worden. Dat is natuurlijk helemaal geen tegenstelling, net zomin als wanneer je zegt dat God David ertoe bewoog het volk te tellen, of dat satan dat deed. God deed het door satan heen. Satan was het werktuig. Zo worden we ook door genade behouden. We worden ook door het geloof behouden, want het is door genade, door het geloof. We kennen Efeze 2:8 wel goed genoeg, neem ik aan.

Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God;

EFEZE 2:8

We hebben dus genade, en dat is de goedertierenheid van God, Zijn barmhartigheid. Maar het is meer dan barmhartigheid: het is al Zijn overvloed, die vrij en zonder kosten wordt geschonken. Dat is wat genade is. Verderop, in hoofdstuk 4, zal hij zeggen: als je ervoor moet werken, is het geen genade, maar een schuld. Genade is het tegenovergestelde van schuld. Met andere woorden: geeft iemand je iets omdat hij het je verschuldigd is, of geeft hij het je uit genade — dat zijn twee uitersten, elkaars tegenpolen. Genade is een vrije gave. En hij zegt:

19

Verlossing als betaalde prijs

we worden vrijelijk gerechtvaardigd door zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is Hier begint hij de kenmerken te introduceren die ons laten zien hoe God hierin rechtvaardig kan zijn. Het is één ding om te zeggen dat God onze zonden voorbij heeft laten gaan. Hij is daar heel goedgunstig in geweest. Hij is heel

vergevingsgezind geweest. Maar hoe kun je zeggen dat dat waar is, en tegelijk zeggen dat God onverbiddelijk is in Zijn gerechtigheid als rechter? En toch is Hij, door dit Zelf te doen, niet opgehouden rechtvaardig te zijn. Hier hebben we wat uitleg nodig, en hier begint die uitleg te komen.

Het is door de verlossing die in Christus is,

Maar nu is zonder de wet gerechtigheid van God geopenbaard, waarvan door de Wet en de Profeten is getuigd: namelijk gerechtigheid van God door het geloof in Jezus Christus, tot allen en over allen die geloven, want er is geen onderscheid. Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus. Hem heeft God openlijk aangewezen als middel tot verzoening, door het geloof in Zijn bloed. Dit was om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen vanwege het voorbijgaan aan de zonden die eertijds hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God. Hij deed dit om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen nu in deze tijd, zodat Hijzelf rechtvaardig is én rechtvaardigt degene die uit het geloof in Jezus is.

ROMEINEN 3:21-26

Nu is 'verlossing' een woord dat verwijst naar een prijs die betaald is. Verlossing is het kopen van iets, meestal het vrijkopen van iemand uit slavernij, of van iets wat je kwijt was maar weer terugkrijgt. Je hebt pandjeshuizen waar je iets kunt verpanden als je geld nodig hebt, en als het er nog is wanneer je genoeg geld hebt om het terug te krijgen, kun je het gaan verlossen. Je koopt het terug. Het was ooit van jou, je bent het kwijtgeraakt, maar nu krijg je het terug tegen betaling. Dat is wat verlossing betekent. Zo ook: een slaaf uit slavernij vrijkopen en de slaaf bezitten — dat was verlossen. Dat was een heel gangbare term. Toen God Israël uit Egypte bracht, en nog sterker toen Hij hen uit Babylon bracht, werd dat Zijn verlossing genoemd. En nu koopt Hij Zijn volk vrij uit de slavernij aan de zonde. En Hij betaalt een prijs, en die prijs wordt het bloed

genoemd. Want het is het bloed van Jezus, Nu is 'propitiation' een woord dat maar weinigen van ons ooit gebruikt hebben, behalve wanneer we het tegenkwamen in een Bijbelgedeelte — in de Engelse vertaling. En sommige Engelse Bijbelvertalingen hebben het weggehaald en er een ander woord voor in de plaats gezet. Het Griekse woord dat Paulus gebruikt, en dat in het Engels met 'propitiation' vertaald wordt, is hilasterion.

20

Christus als verzoendeksel en offer

Hilasterion: H-I-L-A-S-T-E-R-I-O-N. Hilasterion.

In de Septuaginta wordt dit woord gebruikt voor het verzoendeksel. Het verzoendeksel, dat in het Oude Testament natuurlijk met een Hebreeuws woord wordt aangeduid, werd in de Septuaginta, wanneer het naar het Grieks vertaald werd, aangeduid met de Griekse term hilasterion. En het is niet onmogelijk dat Paulus het hier op die manier gebruikt, dat Christus het verzoendeksel is. En waar ging het bij het verzoendeksel om? Welnu, dat bevond zich in het heilige der heiligen. Daar ging de hogepriester eens per jaar naartoe om bloed op het verzoendeksel te sprenkelen, en dat verwierf voor Israël vergeving van zonden voor nog een jaar. Het verzoendeksel was de plaats van vergeving.

En het woord hilasterion kan verwijzen naar de plaats van vergeving, maar het kan ook, en doet dat soms ook, verwijzen naar het middel waardoor die vergeving verkregen wordt — een offer. Er zijn veel Engelse vertalingen die hilasterion op deze plaats vertaald hebben met 'the atoning sacrifice'. Er zijn vertalingen waarin je leest dat God Christus heeft voorgesteld als 'the atoning sacrifice'. Welnu, het woord hilasterion kan dat ook betekenen. Het wordt op beide manieren gebruikt. Het zou kunnen zeggen dat Jezus wordt voorgesteld als 'the atoning sacrifice', wat geen afbreuk doet aan onze theologie, of dat Christus wordt voorgesteld als het verzoendeksel, wat evenmin afbreuk doet aan onze theologie. Hoe dan ook is het duidelijk dat Christus degene is door wie barmhartigheid tot ons komt.

Om Hem hier te zien als het verzoenoffer is waarschijnlijk de juiste manier om ernaar te kijken, vanwege het woord 'verlossing' in het vorige vers — daar wordt iets gezegd over een betaalde prijs, en een bloedoffer vormt in zekere zin een betaling. Niet als een

letterlijke financiële transactie eigenlijk, maar het is wel iets wat vereist is om een bepaald resultaat te verkrijgen. Het woord 'propitiation' is een woord uit de New King James Version, de Engelse vertaling. Er was, vooral in het begin van deze eeuw, onder vertalers een discussie over de vraag of dit woord hier in het Engels vertaald moest worden met 'propitiation' of met 'expiation'. Het probleem was dit: moderne lezers weten nauwelijks meer wat een van beide woorden betekent. Als ik het woord 'expiation' in een zin zou gebruiken en ik zou je vragen dat voor me te omschrijven, zou je dat waarschijnlijk moeilijk vinden. Hetzelfde geldt voor het woord 'propitiation'. Geen van beide woorden is erg gangbaar in het dagelijkse taalgebruik. Maar om het duidelijk te maken: 'expiation' is het wegnemen van schuld — wat wij 'uitdelging van schuld' noemen. 'Propitiation' is het tot bedaren brengen van iemand die boos is — wat wij 'verzoening door voldoening' noemen. Je 'propitieert' dus een persoon, en je 'expieert' schuld.

21

Verzoening en het stillen van Gods toorn

De reden dat zoveel christenen van een meer liberale richting de voorkeur gaven aan uitdelging van schuld, was dat ze er geen moeite mee hadden dat Jezus schuld wegneemt, wat uitdelging van schuld suggereert. Maar verzoening door voldoening suggereert dat er een boze godheid was die verzoend moest worden, gepaaid moest worden. En het idee dat God een boze godheid was die door een offer gepaaid werd, leek veel moderne geleerden nogal barbaars, nogal oude ideeën die onwaardig waren voor onze moderne opvattingen over God. God is niet zoals Zeus of zoals de heidense goden wier toorn met bloedige offers gestild moest worden, of de vulkaangod aan wie de Maya's maagden moesten offeren of zoiets. Het idee dat God boos was en gepaaid moest worden met een bloedoffer, vonden zij onwaardig voor een moderne waardering van het karakter van God. Zo denken, vonden zij, is gewoon een overblijfsel van heel oud, primitief, onverlicht denken. En zo vonden veel liberale theologen dat spreken over God als boos een totaal verkeerd beeld van God geeft. En als Hij niet boos is, zoals zij zeiden, dan is verzoening onnodig. En als Paulus zegt dat Jezus een verzoening door voldoening is, betekent dat dat Hij God verzoent — dat Hij Gods toorn stilt.

Welke connectie dat ook lijkt te hebben met meer primitieve en heidense opvattingen van een boze God die met offers gepaaid wordt, het is niettemin een bijbels concept. Er is geen twijfel dat Paulus het in de voorgaande hoofdstukken heeft gehad over Gods toorn als een realiteit. Hij begint namelijk in vers 18 met te zeggen:

Want de toorn van God wordt geopenbaard vanuit de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die de waarheid in ongerechtigheid onderdrukken,

ROMEINEN 1:18

Dus Paulus heeft geen moeite met het idee dat God toorn heeft, en het idee dat Christus' offer die toorn op een of andere manier stilde, zou niet misplaatst zijn, gezien wat Paulus steeds heeft gezegd.

22

Vader en Zoon willen beiden redden

Veel mensen hebben hier juist wél moeite mee, om deze reden: ze zeggen dat het klinkt alsof God boos was en Jezus moest komen om ervoor te zorgen dat God niet meer boos zou zijn, wat klinkt alsof God en Jezus niet helemaal op dezelfde lijn zaten. God was boos en wilde zondaars doden, en Jezus zei: nee, Pa, laat mij dit voor U oplossen. Laat mij hem een kans geven. Ik mag deze mensen wel. Ik heb medelijden met hen. Geef mij alsjeblieft de kans om hen te redden. En God zei: nou, alleen omdat jij het bent, zal ik het doen. Het is alsof God degene was die niet geneigd was tot vergeving, en Jezus degene is die kwam en Zijn toorn stilde.

Zeker, de taal van het stillen van toorn lijkt die gedachte over te brengen, en veel mensen denken dat het een bijbelse gedachte is. Maar bedenk dat Paulus in Romeinen behoorlijk wat analogieën gebruikt uit verschillende gebieden — de rechtbank, de slavenmarkt, het huwelijk. Er zijn veel analogieën, metaforen die hij gebruikt, die niet te ver doorgetrokken moeten worden. De waarheid is dat de mens in de problemen zat met God, en wat Jezus deed was komen en de noodzaak wegnemen dat wij in de problemen zitten met God. Het betekent niet dat God terughoudend was, of dat Hij, omdat Hij boos was, niet wilde vergeven. De Bijbel zegt het zo:

Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

JOHANNES 3:16

Het was niet zo dat Jezus aan onze kant stond en God tegen ons was, en dat Jezus en God daardoor enigszins tegengestelde doelen hadden, waarbij God Zich min of meer moest voegen naar Zijn Zoon hierin. Het was God die de wereld liefhad en niet wilde dat zij verloren gingen. Hij wilde niet dat zij verloren gingen. En daarom zond Hij Jezus, en Jezus kwam op de missie van Zijn Vader. Jezus was hier niet op Zijn eigen missie.

23

Gods liefde, toorn en rechtvaardigheid

Dus zelfs als we toegeven dat Gods toorn tegen de zonde gericht is, betekent dat niet dat God, die deze toorn had, niet geïnteresseerd was in ons behoud. Als mijn kinderen zich echt heel slecht gedragen, zou ik boos op ze kunnen worden daarover, maar dat betekent niet dat ik me niet inzet om dingen voor hen beter te maken. Zo zijn ouders. Ouders houden van hun kinderen. Ze hopen op het beste. En wanneer kinderen de verkeerde kant op gaan, is dat ergerlijk, is dat frustrerend — je bent boos dat dit gebeurd is. Maar ik denk dat Gods toorn, hoewel die zich openbaart in oordeel over mensen, eigenlijk gericht is op de zonde zelf, omdat die verwoest. Het is als kanker. Hij houdt van mensen, maar ze worden levend opgevreten en gedood door de zonde, en dat maakt Hem boos. Het feit dat het de zonde is waar Hij boos over is, verandert niets aan het feit dat de mensen die in hun zonden sterven, verliezen. Daarom haat Hij de zonde, omdat zij verliezen. Maar Hij kwam om een einde te maken aan de zonde, en Paulus gaat dat verder beschrijven in Romeinen 5.

Het punt hier is dat God die boos was en op een rechtvaardige manier de zaak moest vereffenen — daar lijkt de verzoening door voldoening over te gaan. En Hij stelde Zijn Zoon Jezus aan als die verzoening door voldoening, zodat Hij Zelf kon vergeven. Het was niet omdat Hij terughoudend was om te vergeven, zoals sommige mensen het willen doen voorkomen. Het is omdat Hij wilde zijn:

rechtvaardig, en de rechtvaardiger van wie in Jezus gelooft Er moest iets gebeuren. Het was voor God als rechtvaardige rechter onmogelijk om helemaal niets te doen aan misdaad in het universum. Dus deed Hij iets.

In 2 Korinthe 5:21 staat over Christus:

Want Hem Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem.

2 KORINTHE 5:21

Dat wil zeggen, Jezus nam toen de zonde op Zich. In Jesaja 53:6, een beroemd hoofdstuk over Jezus, staat:

Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen.

JESAJA 53:6

Wij zijn de zondaars. De zonde werd op Jezus gelegd. En Hij droeg op de een of andere manier de straf ervoor.

24

Plaatsvervanging en het geheim van verzoening

Ik wil niet te diep ingaan op de verzoening en alle theorieën over de verzoening, want die zijn talrijk. En ik denk dat elk van die theorieën een klein stukje van de waarheid erover te pakken heeft, maar dat geen ervan die op zichzelf volledig vat. En ik geloof zelf niet dat ik het volledig vat. Als iemand zegt: hoe kon God toestaan dat één onschuldige persoon stierf, zodat iemand die schuldig is niet langer als schuldig wordt beschouwd? Daar zou je in een rechtbank nooit een parallel voor vinden, hoewel je in een rechtbank wel iemand kunt hebben die een schuld heeft die hij niet kan betalen, en die schuld wordt dan door een weldoener voldaan en zo vereffend. Welke metafoor

precies — de metafoor van de rechtszaal, de metafoor van de loskoop, de metafoor van de slavenmarkt — het dichtst bij de kern zit van wat er in de verzoening gebeurde, daarover wordt fel gedebatteerd. En het doet sommige mensen struikelen, omdat ze de implicaties van de ene of de andere metafoor niet prettig vinden. Maar het punt is: wij begrijpen niet volledig alles wat er in de raadsbesluiten van God is omgegaan. Er zijn dingen hierin die mysterieus zijn. Er zijn dingen die niet volledig uitgelegd worden. Ze worden aangeduid door middel van metaforen, maar we kennen ze niet. Dat hoeft ook niet.

Zoals C.S. Lewis zei: mensen aten eeuwenlang voedsel en hadden daar baat bij, voordat ze ook maar enige theorie over vitaminen en voeding hadden. De moderne wetenschap heeft ons verteld waarom voedsel ons voedt, maar mensen aten het en werden erdoor gevoed lang voordat ze daar enige theorie over hadden. Het zijn niet de theorieën over de verzoening die maken dat ze werkt. Het is het feit dat mensen vergeven en gerechtvaardigd zijn door geloof, lang voordat de leer van de rechtvaardiging door het geloof ooit werd overdacht. God kan mensen van geloof rechtvaardigen, omdat Hij het begrijpt. Dat Hij de verzoening begrijpt, is het enige wat er werkelijk toe doet. Als wij het op de een of andere manier komen te begrijpen, des te beter, maar nodig is het niet. Wat nodig is, is dat wij daadwerkelijk gerechtvaardigd worden door ons geloof in Christus, en God weet waarom.

Maar wat Hij door Christus deed, wist te voldoen aan de eisen van een of andere vorm van gerechtigheid, zodat Hij Zijn gerechtigheid niet behoefde te compromitteren en toch kon doen wat anders onrechtvaardig zou lijken. Hij neemt de misdadiger en draagt diens schuld over op iets anders, en dat sterft. En dat is wat het hele offersysteem in het Oude Testament voorafschaduwde: dat de Joden eeuwenlang de handen op een dier legden, hun zonden beleden, en dat dier symbolisch de zondaar werd en geofferd werd. Waarom dat zou werken, wie zal het zeggen? Maar God stelde dat in, zodat wij zouden begrijpen wat Jezus zou gaan doen. Hij zou het Lam van God zijn, Dat de zonden van de wereld wegneemt.

1 Petrus 2 spreekt tegen het einde over Christus. In vers 24 staat:

Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij, voor de zonden dood, voor de gerechtigheid zouden leven. Door Zijn striemen bent u genezen.

1 PETRUS 2:24

Dit vers bevat informatie waar Paulus later in Romeinen op terug zal komen. Maar let op: Jezus droeg onze zonden in Zijn eigen lichaam.

En daarom kon Hij het rechtvaardigen om ons te vergeven. Hij zag de zonde niet over het hoofd. Hij liet het volle gewicht van de straf ervan neerkomen op een plaatsvervanger. En op de een of andere manier voldeed dat aan de gerechtigheid, zodat wij nu in Hem, in Christus, gerechtvaardigd kunnen worden.

Daar komen we op terug.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Romeinen 3:20
- Romeinen 3:21-26
- Romeinen 1:17
- Habakuk 2:4
- Mattheüs 5:17
- Romeinen 3:22
- Jakobus 2:26
- Jakobus 2:18
- Galaten 5:6
- Romeinen 3:22-23
- 1 Thessalonicenzen 2:12
- 1 Petrus 5:10
- Markus 1:15
- Lukas 17:20-21
- Kolossenzen 1:13
- Mattheüs 5:16

- 1 Korinthe 10:31
- Johannes 1:14
- Hebreëën 1:3
- 1 Korinthe 11:7
- 2 Korinthe 3:18
- 2 Korinthe 4:17
- Romeinen 8:18
- Galaten 4:19
- 1 Johannes 3:2
- Spreuken 4:18
- Romeinen 3:24
- Efeze 2:8
- Romeinen 1:18
- Johannes 3:16
- 2 Korinthe 5:21
- Jesaja 53:6
- 1 Petrus 2:24

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.